

سیدی - تشکیل «کمیسیون توسعه و عمران طوس» در شورای اسلامی شهر مشهد و همچنین «کمیته نجات طوس» با همراهی ارگان‌هایی چون شهرداری منطقه ۱۲، میراث فرهنگی، دادگستری، پلیس راهور، سازمان معدن و تجارت و... و پیش‌تر از این هانیز «شورای احیای طوس» در سطح مقامات عالی کشور، همگی اقدامات مثبتی است که ارگان‌های دولتی برای بهبود اوضاع طوس انجام داده‌اند. در این میان آنچه کمتر دیده می‌شود، نقش «مردم طوس» در این بازی است. یکی از جذابیت‌های سفر به نقاط مختلف جهان، آشنایی با فرهنگ مردمان آن منطقه است، بنابراین بومیان طوس با توجه به شناختی که از قوت‌ها و ضعف‌های منطقه دارند و همچنین فرهنگ غنی چندین هزار ساله‌شان، بی‌شک می‌توانند نقشی در خور توجه در بهبود اوضاع طوس ایفا کنند. آن‌ها برای رسیدن به این مهم خود دست به کار شدند و اولین جلسه «کارگروه مردمی احیای طوس» را تشکیل دادند تا بازویی کمکی باشند و به موازات نهادهای دولتی پیش روند.

پس از تشکیل کمیته‌های دولتی احیای طوس، این بار مردم وارد صحنه شدند

تشکیل کارگروه مردمی احیای طوس

بود. این چشمه ماهی‌هایی داشت به غایت زیبا که گویی گوشواره طلایی به گوش و طوقی طلادردن داشتند. اهالی به آن «چشمه نظرکرده» هم می‌گفتند و برایش حرمت خاصی قائل بودند، چنان که حتی بین مردم معروف بود که در جنگ جهانی، روس‌های ترسیدند به این چشمه نزدیک شوند. «آسیاب قدیمی و بقایای اندکی از چهار برجی که در چهار گوشه روستا قرار داشته، از دیگر داشته‌های محله چهار برج است که می‌توان آن‌ها را احیا کرد.

غرفه دوچرخه سواری را به یک نفر واگذار کنند و از او بخواهند که انواع دوچرخه‌های قدیمی، پهلوان‌ها و افراد شناخته شده‌ای را که دوچرخه سواری شدند و... در یک غرفه معرفی کند. به همین ترتیب فرد دیگری را مسئول غرفه کشتی باچوخه یا ادوات کشاورزی و... کنند. در کل باید به مردم بها بدهند.

۴. احیای خانه‌های قدیمی و تجربه سبک زندگی روستایی

احیای چند خانه قدیمی در چهار برج و دیگر محلات طوس یکی دیگر از پیشنهادهای پهلوان رستم بود که در تکمیلش گفت: «مردم، دیگر از هتل‌های چندستاره خسته شده‌اند و دوست دارند سبک زندگی دیگری را تجربه کنند، بنابراین احیای چند خانه در چهار برج به سبک کاهگلی و تجربه زندگی روستایی با نان و پنیر محلی و پوشیدن لباس محلی، می‌تواند تجربه‌ای جدید برای مردم شهرنشین باشد. همچنین می‌توان با شاهنامه خوانی دسته جمعی، شب‌های متفاوتی را برای آن‌ها رقم زد.»

۵. احیای ظرفیت‌های از بین رفته چهار برج

چهار برج یکی از روستاهای قدیمی منطقه است که علاوه بر بناهای تاریخی به جای مانده، آثار قدیمی فراوانی داشته که از بین رفته‌اند و امروز یا اثری از آن باقی نمانده یا تلی مخروبه مانده است. علی نصیری درباره این آثار می‌گوید: «از زمان بچگی خود غاری را به یاد دارم که معروف به غار سبذینی بود. این غار که در شاهنامه ۴۴ کنونی قرار دارد، امروز از خاک پر شده است، اما اگر اندکی خاک برداری شود، خودنمایی خواهد کرد. چند سال پیش حدود ۱۰ گنج یاب رفتند و اطراف غار را حفاری کردند تا شاید طلا و گنجی بیابند اما چیزی پیدا نکردند.» چشمه سفید یکی دیگر از ظرفیت‌های قدیمی چهار برج است که حفاری چاه موتورهای آب متعدد در منطقه طوس آن را خشک کرد. نصیری درباره داستان‌های متعدد محلی این چشمه می‌گوید: «تا حدود ۳۵ سال پیش، چشمه سفید جوشان

محلی، جواد اسماعیلی از پهلوانان چهار برج، مجتبی ملانی کارشناس جامعه‌شناسی مرکز فرهنگی الهیه و فرشته استیری، مدیر مرکز سلامت روان فرشته نجات، حضور داشتند.

۶. برگزاری نمایشگاه قوم‌های طوسی

پهلوان رستم که تا کنون در بیش از ۱۰ نمایشگاه خارجی و ۵۰ نمایشگاه داخلی شرکت کرده، بهترین راه برای جلب نظر گردشگران به طوس را برگزاری نمایشگاه‌های موضوعی عنوان کرد و گفت: «در بیشتر کشورهای خارجی با توجه به موضوعات مختلف، نمایشگاه و فستیوال برگزار می‌شود که گاه گردشگر تنها برای دیدار از نمایشگاه راهی آن کشور می‌شود. با توجه به وسعت قومی و آدابی که در همین محدوده طوس وجود دارد، می‌توان نمایشگاهی با موضوع فرهنگ اقوام مختلف در طوس برگزار کرد و از مردم روستاهای اطراف چون دهشک، گوارشک، زاک، ماریون و همچنین محلات مختلف چون چهار برج، مردارکشان، فردوسی و... دعوت کرد تا صنایع دستی و فرهنگ و هنرشان را در یک غرفه یا چادر به نمایش بگذارند.» نمایش سبک زندگی مردم قدیم طوس، آداب و رسوم عزاداری، نقالی داستان‌ها و افسانه‌های محلی و... از دیگر پیشنهادهای پهلوان رستم برای برگزاری نمایشگاه بود.

۷. «حراجی» های جذاب برای خریدار و تماشاچی

وی همچنین با اشاره به برگزاری چندین نوبه حراجی در موزه آیین‌های پهلوانی گفت: «برگزاری حراجی‌های مختلف چون حراجی وسایل عتیقه، تابلوهای هنری و... از دیگر کارهایی است که می‌توان در طوس انجام داد، چنان که چندی قبل سمساری‌های مشهد حراجی خوبی را در موزه آیین‌های پهلوانی برگزار کردند و تماشاچیان با اینکه چیزی نخریدند، همین شرکت در حراجی برایشان جذاب بود.» پهلوان رستم حرفش را چنین خلاصه کرد: «باید به مردم مسئولیت بدهند و به این طریق آنان را علاقه‌مند به فعالیت کنند؛ مثلاً

۸. از نشست بانوان هنرمند تا کارگروه مردمی احیای طوس

بارقه‌های تشکیل «کارگروه مردمی احیای طوس» را می‌توان در جلسه بانوان هنرمند در موزه آیین‌های پهلوانی جستجو کرد، آنجا که پس از بیان دردل‌های هنرمندان، پهلوان رستم که خود یکی از ظرفیت‌های مهم مردمی است، پیشنهاد واگذاری غرفه‌هایی را در حیاط موزه اش به حدود ۲۰ بانوی هنرمند، مطرح کرد. با این کار مشکل کمبود مکان برای عرضه محصولات هنری بی‌آنکه نیازی به دخالت مسئولان باشد، تا حدود زیادی برطرف شد. این اقدام به مردم کمک کرد که به قدرت باهم بودنشان پی ببرند و تصمیم بگیرند که با هم اندیشی یکدیگر، اوضاع زندگی و محله‌شان را بهبود بخشند. در ابتدا با توجه به جوهری‌ای که وجود داشت، نام جلسه مشترکشان را «کارگروه مردمی احیای هنر طوس» گذاشتند اما پس از رایزنی بیشتر در اولین جلسه و تصمیم به توجه همه جانبه به ظرفیت‌های طوس چون کشتی باچوخه، شعر و ادب و... نامش را «کارگروه مردمی احیای طوس» نهادند تا بی‌هیچ محدودیتی بتوانند فعالیت کنند.

۹. ایستگاه اول: چهار برج

بر خورداری از ظرفیت‌هایی چون موزه آیین‌های پهلوانی شه‌لافتی طابیران طوس، عمارت قدیمی که در فهرست آثار ملی نیز ثبت شده، یخدان قدیمی که از روزگاران قدیم پابر جامانده و همچنین مردمی که تجربه نشان داده اتحادشان همیشه کارهای جمعی را به بهترین شکل رقم زده است، موجب شد محله چهار برج به عنوان اولین ایستگاه انتخاب و با حضور فعالان فرهنگی، هنری و ورزشی این محله درباره کارهایی که می‌توان در طوس با تکیه بر مردم انجام داد، تصمیم‌گیری شود. در این جلسه، علی اکبر قاسمی معروف به پهلوان رستم، گردآورنده و مدیر موزه آیین‌های پهلوانی شه‌لافتی، علی نصیری مدیر باشگاه کوهنوردی طبیعت خراسان، سیدعباس رضوی عضو شورای اجتماعی محله و از چهره‌های تأثیرگذار

بومیان طوس با توجه به شناختی که از قوت‌ها و ضعف‌های منطقه دارند و همچنین فرهنگ غنی چندین هزار ساله‌شان، بی‌شک می‌توانند نقشی در خور توجه در بهبود اوضاع طوس ایفا کنند

۱۰. زمین مناسب برای نمایشگاه طوس کجاست؟

انتخاب زمینی مناسب برای برگزاری نمایشگاه، موضوعی بود که بخش پایانی جلسه را به خود اختصاص داد و البته به نتیجه هم نرسید. زمین اهدایی اهالی چهار برج به شهرداری در شاهنامه ۶۸، زمین‌های متعلق به صداوسیما در هاشمی‌نژاد و همچنین زمین‌هایی با واگذاری موقت توسط برخی مالکان، از جمله پیشنهادهای مطرح شده برای برگزاری نمایشگاه بود که تصمیم نهایی برای انتخاب آن‌ها به جلسات آینده موکول شد.